

CUVÂNTUL AUTORULUI

Am denumit-o postfață, pentru că apare târziu, după revizia finală a volumului 4 și pentru că această amânare incită în mod logic dacă nu la o explicație, măcar la o confesiune. Am tot amânat acest moment, al unei prefețe a **Cursului de Chirurgie Generală**, nu din superstiție, ci din dorința de a vedea această lucrare în ansamblu în forma ei finală, de a o savura și a o putea analiza cât mai corect și concret și de a putea vorbi despre ea, pentru ca acum, la final, să pot să afirm că toate obiectivele narative și imagistice ale acestui adevărat manual de chirurgie au fost atinse și îndeplinite.

Această carte reprezintă poate cea mai mare realizare profesională a carierei mele profesionale și acum, după o muncă de aproape o viață, cred că pot să mă declar mulțumit și satisfăcut. Această satisfacție derivă din faptul că pe de o parte am reușit să pun la dispoziția cititorului aproape toată activitatea mea chirurgicală, care datează de peste 35 de ani, iar pe de cealaltă parte că această experiență nu va rămâne neștiută și nepublicată sau vie doar în poveștile și legendele chirurgicale ale timpurilor și că în acest fel, nu se va pierde în neantul uitării definitive.

Cu siguranță că vor dăinui poate și toate celelalte cărți științifice și didactice, metodele chirurgicale originale românești, invenții și brevete, pe care le-am realizat în viața mea profesională, dar acest **Curs de Chirurgie Generală**, le adună pe toate într-un amalgam al cărui liant a fost pasiunea mea pentru chirurgie, dragostea față de oameni și o uriașă motivație de a îndruma și educa tinerele generații de medici, în spiritul demnității, al onoarei și al muncii, al respectului față de suferința umana care este în permanentă așteptare a unui ajutor dezinteresat și prompt, dar și a unui permanent interes pentru perfecționare și împlinire profesională.

Multe dintre capitolele acestei cărți erau demult scrise în memoria mea, gândite și regândite de poate zeci de ori, predate poate magistral de la catedră la susținerea cursului, dar nematerializate într-o formă scrisă sau pe cale de-a fi uitate.

Realizarea integrală a unui curs de chirurgie digestivă, mai nou așa-numita *chirurgie generală*, este o întreprindere de mare răspundere și destul de rară, atâta timp când în zilele noastre, majoritatea tratatelor, manualelor sau îndreptarelor de chirurgie, sunt publicate sub redacția unor nume sonore, în care fiecare capitol aparține câte unui alt autor, așa încât, la sfârșit apare un conglomerat de coautori, care în niciun caz nu pot să aparțină aceleiași școli chirurgicale și care, și mai grav, au opinii diverse, care se contrazic la fiecare pagină sau aliniat, paragraf sau capitol.

Pe de altă parte, în derularea redactării unui curs de chirurgie digestivă, aici există și avantajul profesional al unui chirurg care și-a început practica în chirurgia deschisă, iar apoi a câștigat o experiență consolidată prin ani de muncă în tehnica laparoscopică, ceea ce i-a permis să facă diferența dintre cele două modalități de abordare, în special cu privire la soluția tehnică, strategică, tactică sau evoluția postoperatorie. Numai un chirurg care deține ambele experiențe, poate realiza avantajele și dezavantajele chirurgiei laparoscopice, dar și vice-versa ale chirurgiei clasice, deschise.

De ce am numit această lucrare simplu, **Curs de Chirurgie Generală**, deși au existat pe parcurs și multe alte variante, este pentru că eu consider acest curs ca o emblemă a unui profesor universitar, dovada de iubire față de maniera de a practica un învățământ medical original, de calitate, transmisă ca un mesaj dedicat studenților, rezidenților și specialiștilor, expus de la nivelul catedrei. Această formă de învățământ medical, nu trebuie să atingă nivele de foarte înaltă de performanță, dar trebuie să fie accesibil, ușor de asimilat și de parcurs, ușor de înțeles, ordonat, inteligibil, complet și exhaustiv, permanent la îndemâna oricărui chirurg,

care în lungile ore de gardă se poate confrunta cu situații imprevizibile și care este în căutarea unei soluții rapide și eficiente, pe care o poate consulta în acest fel cu ușurință.

În esență, narațiunea acestei lucrări, dezvoltă principalele capitole ale chirurgiei digestive sau ale patologiei chirurgicale abdominale, denumiți de francezi *viscerală*, într-o interpretare personală, proprie și originală, care impune o anumită orientare reflectată de experiența chirurgicală a unei scoli de chirurgie, din care se desprinde atitudinea diferențiată a actului chirurgical. Această carte, reprezintă în sine o ființă de sine stătătoare sau o profesie de credință, în slujba chirurgiei și a umanității.

Unul dintre punctele de mare interes ale acestei cărți, sunt imaginile, deoarece am reușit de-a lungul anilor să realizăm o bază de date abundentă și confortabilă, deși selectarea imaginilor, reprezentarea grafică, reproducerea imaginilor intraoperatorii și a pieselor operatorii, corespondența și asocierea acestora în raport cu textul, a fost una dintre cele mai dificile îndatoriri ale acestei întreprinderi, sub aspectul tehnoredacției dar și al selecției. Dificultatea s-a datorat în mod deosebit abundenței de imagini intraoperatorii, a pieselor de rezecție, a unei imagistici de mare performanță, ecografie, radiologie, CT, RMN, PET, CT sau Colangio RMN și Eco, endoscopie, desene sau schițe stilizate, grafică în relief, sau reproduceri originale care evocă imagini din propria experiență chirurgicală.

Tehnoredacția computerizată a acestui curs, a fost asigurată și excelent profesată de doi specialiști în domeniu, un chirurg și un informatician programator, primul meu asistent, Dr. Cosmin Moldovan și fiul meu informatician, George Ungureanu.

Cu toate acestea, întotdeauna am spus și am dorit, ca atunci când am să public un curs de chirurgie, această carte trebuie să beneficieze de o abundență de imagini, pentru a-mi permite să mă ocup în continuare de intoxicația imagistică, în sensul bun al expresiei, a rezidenților sau a studenților care asistă, la curs sau la stagiu. Cred cu convingere, că după facultate nu rămâne nimeni cu fragmente sau paragrafe ale unui text sau ale unei expuneri, care poate fi chiar magistrală, dar rămâne sigur, cu imagini adunate pe viu din urgență, din clinică, din gărzi sau din cazurile văzute și din consulturile sau operațiile chirurgicale, la care au participat.

Am adunat astfel o importantă baza de date imagistice, care include aspecte din radiologia, ecografia, CT, RMN, PET-CT sau endo-ecografia, exclusiv a cazurilor noastre, care aparține integral doar din imagistica pacienților noștri, respectiv sunt desprinse doar din experiența chirurgicală pe care am dobândit-o de-a lungul anilor. Un alt pol de interes iconografic au fost imaginile intraoperatorii, piesele operatorii, anatomia patologică și, în special, lamele de histopatologie și de imunohistochimie, toate acumulate în experiența unui colectiv compact și competent enumerat în lista autorilor și a coautorilor acestei lucrări de concepție, originalitate și performanță, intitulată simplu, sub numele de **Curs de Chirurgie Generală**.

Am pornit întotdeauna de la concluzia că o imagine face cât zeci de pagini de expunere sau de text și, pornind de la acest principiu, am reușit de-a lungul anilor să înregistram pe banda video, imagini fotografice sau computerizate, care au contribuit la realizarea a peste 20 de filme medicale profesioniste. Acestea au inclus toată documentația medicală referitoare la cazuistica proprie, reprezentată de filme CT, RMN, PET-CT, ecografii, imagini radiologice, lame de histologie sau imunohistochimie, relatări proteomice, schițe sau desene originale, inclusiv imagini intraoperatorii din sala de operație, clasice sau laparoscopie.

Dușmanul principal al acestei cărți a fost însă timpul, extrem de restrictiv pentru mine în imensitatea lui, datorită nenumăratelor amânări sau întreruperi determinate de programul chirurgical sau administrativ, executiv sau legislativ, care nu suferă amânare, cunoscut fiind faptul că un chirurg sau un decan, scrie cel mai greu ca urmare a restricțiilor temporale, datorate obligațiilor profesionale.

Redactarea acestei cărți s-a desfășurat pe mai multe planuri, ale expunerii, ale narațiunii, ale selectării iconografiei care trebuia introdusă în text, ale structurii editoriale și mai

ales ale concepției unei școli de chirurgie al cărei elev am fost, fabuloasă sub aspectul tehnicilor inovatoare în chirurgie și al imaginației chirurgicale, dezvoltate de Prof. Dumitru Burlui și Prof. Eugen Bratucu. Această carte reprezintă rezultanta materializată în narațiune și imagini a acestei școli de chirurgie, pe care o pun astăzi la dispoziția societății și a lumii chirurgicale, așa cum am perceput-o din poziția de asistent și apoi de profesor, adusă la zi.

Subcapitolele de anatomie și fiziopatologie, dublate de histopatologie, anatomie patologică și imunohistochimie, mai ales în oncogeneză, reprezintă unele dintre punctele de maxim interes ale acestui curs, deoarece traduc și reprezintă bazele biologice ale științei chirurgicale, fără de care chirurgia nu ar fi putut înregistra niciun progres. O serie de capitole sunt susținute de studii de biochimie clinică din economia energetică normală și patologică a organismului uman, în special în condiții de boală. În acest fel, științele fundamentale sunt excesiv exploatate, spre a explica substratul biochimic al patologiei chirurgicale, motivația biochimică a actului chirurgical și ale urmărilor acestuia.

Am terminat în 1977, Facultatea de Medicină Generală din Cluj cu Diplomă de Merit, după care am devenit intern prin concurs la Clinica Chirurgie I din Cluj și apoi în Clinica de Chirurgie Cardio-Vasculară Fundeni din București. În 1979, am fost admis prin concurs asistent universitar la Universitatea Carol Davila din București de către Prof. Dumitru Burlui, al cărui elev am fost și căruia am să-i adresez mereu un omagiu de recunoștință.

Clinica de Chirurgie Caritas în care am muncit 19 ani, era renumită pentru performanțele chirurgicale deosebite și recunoașterea națională și internațională în multe domenii ale chirurgiei dintre care amintesc doar hipertensiunea portală, chirurgia biliară și abordarea chistului hidatic hepatic prin tehnici originale românești, papilosfincterotomia oddiana sau introducerea tehnicilor revoluționare ale operației Pean sau ale vagotomiei, în România din acele vremuri. Protagonistii acelor vremuri chirurgicale pe care i-am elogiât, erau Prof. Dumitru Burlui și Prof. Eugen Bratucu, profesioniști care au construit un edificiu chirurgical care va dăinui mereu și căror le datorez întreaga mea carieră profesională, toată gratitudinea și nemărginita mea considerație.

Am preluat, parcurs și practicat toate aceste metode chirurgicale, am urmat și am cultivat toate concepțiile acestei școli de chirurgie, le-am introdus și în clinica de chirurgie a Spitalului Witting, pe care o conduc de peste 15 ani și astăzi sunt mândru că pot fi și eu considerat un fost membru al acestei redutabile și elogiate școli chirurgicale. Mai mult decât atât, am reușit să relansez și noi tehnici chirurgicale originale, bazate pe aceleași principii, dar într-o manieră tehnică diferită, laparoscopică.

În final, “Noblesse oblige!”, iar datoria mea de onoare, pe care am și îndeplinit-o, a fost ca aceste tehnici, procedee și metode chirurgicale să rămână vii, să fie cunoscute și împărtășite tinerelor generații, care trebuie să cunoască rezultatele, performanțele și realizările chirurgicale românești, care sunt actuale și astăzi, cu toată invazia endoscopiei și a altor tehnici mini-invazive în domeniile chirurgicale.

Prof. Univ. Dr. Dan Florin Ungureanu